

Τουρισμός και ανταγωνιστικότητα:
Επίτευξη αποτελεσμάτων που ευνοούν την οικονομική μεγέθυνση,
τη βιώσιμη ανάπτυξη και τους ευρωπαίους πολίτες
Παρασκευή, 30 Νοεμβρίου 2012, Λευκωσία

Ομιλία Γενικής Διευθύντριας Υπουργείου Γεωργίας,
Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, κας Αίγλης Παντελάκη

Αγαπητοί σύνεδροι,

Είναι με ιδιαίτερη χαρά που παρευρίσκομαι στο σημερινό συνέδριο, το οποίο διοργανώνεται από την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και καταπιάνεται με το ιδιαίτερα σημαντικό και πολύπλευρό θέμα «Τουρισμός και Ανταγωνιστικότητα». Το θέμα αυτό είναι ταυτόχρονα ιδιαίτερα επίκαιρο, αφού στην παρούσα φάση όπου διανύουμε μια μεγάλη κοινωνικό-οικονομική κρίση, είναι καιρός να εξετάσουμε πως ο τουρισμός μπορεί να συμβάλει

στην ανταγωνιστικότητα, στην αειφόρο ανάπτυξη και στην δημιουργία θέσεων εργασίας. Είναι γεγονός ότι αν αξιοποιηθεί κατάλληλα ο φυσικός και πολιτιστικός πλούτος της Ευρώπης, ο τουρισμός θα μπορέσει να αποτελέσει ένα σημαντικό εργαλείο προς την επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής “Ευρώπη 2020”.

Στα πλαίσια της δικής μου παρέμβασης, θα ήθελα να αναφερθώ πιο συγκεκριμένα στις εξαιρετικές δυνατότητες ανάπτυξης που μπορεί να δημιουργήσει ο τουρισμός στις αγροτικές περιοχές της Ευρώπης συμβάλλοντας στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και διασφαλίζοντας παράλληλα την αειφόρο

ανάπτυξη. Η Ευρώπη θα πρέπει να αξιοποιήσει τον μεγάλο πλούτο της και την διαφορετικότητα στην ομορφιά του αγροτικού της τοπίου, την πολυδιάστατη πολιτιστική της παράδοση και τον εξαιρετικά μεγάλο πλούτο στην γαστρονομία και τα παραδοσιακά προϊόντα της κάθε περιοχής.

Σε μια περίοδο όπου η κάθε αυτό γεωργική δραστηριότητα περνά σε πολλές περιοχές της Ευρώπης μια περίοδο συρρίκνωσης, ο τουρισμός της υπαίθρου μπορεί να δημιουργήσει εναλλακτικές δυνατότητες απασχόλησης στους κατοίκους της υπαίθρου διαφοροποιώντας το αγροτικό εισόδημα. Μπορεί ταυτόχρονα όμως και να ενισχύσει την αγροτική οικονομία παρέχοντας

σημαντικές διεξόδους στον αγρο-διατροφικό τομέα. Παρατηρούμε λοιπόν ότι υπάρχει μια αμφίδρομη σχέση αλληλοϋποστήριξης μεταξύ τουρισμού και υπαίθρου προς όφελος της ανάπτυξης.

Ένα επιτυχημένο παράδειγμα προς αυτή την κατεύθυνση αποτελεί ο οινικός τουρισμός ο οποίος παρουσιάζει άνθιση τα τελευταία χρόνια στην Κύπρο όπου όπως γνωρίζετε η αμπελοοινική παράδοση είναι ιδιαίτερα πλούσια. Το κρασί δεν είναι συνδεδεμένο μόνο με τις διατροφικές συνήθειες αλλά και με την θρησκευτική και λαϊκή παράδοση καθώς και με την πολιτιστική κληρονομιά. Ο οινοτουρισμός,

λοιπόν, προτείνει στον επισκέπτη να ακολουθήσει μία προσεκτικά επιλεγμένη διαδρομή, η οποία διασχίζει τα πιο γραφικά σημεία μιας αμπελουργικής ζώνης και να επισκεφτεί επιλεγμένες οινοπαραγωγικές μονάδες, να δοκιμάσει τα τοπικά κρασιά συνοδευμένα από παραδοσιακές γεύσεις της περιοχής και να περιηγηθεί σε παραδοσιακούς οικισμούς, και αρχαιολογικούς χώρους. Ο οινικός τουρισμός συμβάλλει στη δημιουργία θέσεων εργασίας στις παραδοσιακά αγροτικές περιοχές και προσδίδει ένα ισχυρό ανταγωνιστικό πλεονεκτήματα αποφέροντας σημαντικά οφέλη στις οινοποιητικές επιχειρήσεις καθώς και στις άλλες μικρομεσαίες επιχειρήσεις της ευρύτερης

περιοχής. Θέτει παράλληλα τις βάσεις για την συνέχιση της καλλιέργειας σημαντικών εκτάσεων γεωργικής γης ενισχύοντας τα εισοδήματα των αγροτών μας και προστατεύοντας το φυσικό περιβάλλον, αποτρέποντας την απερήμωση και την εγκατάλειψη της γης.

Αντίστοιχες ευκαιρίες παρουσιάζονται επίσης μέσα από την κατοχύρωση των ονομασιών παραδοσιακών προϊόντων σε εθνικό ή πανευρωπαϊκό επίπεδο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση εφαρμόζει την πολιτική της κατοχύρωσης ονομασιών προϊόντων από το 1992 και έκτοτε εκατοντάδες ονομασίες έχουν κατοχυρωθεί σε κοινοτικό επίπεδο. Η αναγνώριση ενός

παραδοσιακού προϊόντος πέρα από την διασφάλιση της ποιότητας του προϊόντος σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας, την προώθηση της αναγνωρισμότητας του σε ολόκληρο τον ευρωπαϊκό χώρο και την αύξηση των εισοδημάτων των επηρεαζόμενων παραγωγών μέσω της δημιουργίας προστιθέμενης αξίας και της αύξησης των πωλήσεων, εξυπηρετεί και άλλους στόχους. Η αναγνώριση ενός προϊόντος πρωθεί όχι μόνο το προϊόν αλλά και την ευρύτερη γεωγραφική περιοχή δίνοντας ευκαιρίες τουριστικής ανάπτυξης. Παράλληλα, με την πολιτική της νομικής κατοχύρωσης παραδοσιακών προϊόντων προστατεύονται παραδοσιακές μέθοδοι παραγωγής και ενισχύεται

η προστασία της πολιτιστικής και γαστρονομικής κληρονομιάς.

Όπως πολύ εύστοχα αναφέρεται στην Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Η Ευρώπη, ο πρώτος τουριστικός προορισμός στον κόσμο - ένα πλαίσιο πολιτικής για τον ευρωπαϊκό τουρισμό», ο αριθμός των τουριστών που ταξιδεύουν στην ΕΕ με γαστρονομικά ενδιαφέροντα είναι συνεχώς αυξανόμενος. Η μαγειρική γίνεται το εργαλείο για την προώθηση των ευρωπαϊκών πρώτων υλών και των γαστρονομικών απολαύσεων. Απαραίτητο είναι να προωθηθούν τα φαγητά και ποτά, οι συνταγές και

οι «δρόμοι φαγητού και κρασιού», ενισχύοντας συντονισμένες συνεργασίες που προσφέρουν εναλλακτικές μορφές προστιθέμενης αξίας προς ενίσχυση της σχέσης φαγητού και τουρισμού.

Θα ήταν παράληψη να μην αναφερθώ επίσης στον σημαντικότατο ρόλο που διαδραματίζουν οι Ομάδες Τοπικής Δράσης στην τουριστική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών. Θα πρέπει να συνεχίσουμε να ενισχύουμε την ανάπτυξη πρωτοβουλιών από τις τοπικές κοινωνίες και την συμμετοχή τους στην δημιουργία του αναπτυξιακού οράματος. Μέσα από την υλοποίηση της προσέγγισης LEADER η οποία στηρίζεται στη συνεργασία μεταξύ δημόσιων και

ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών φορέων και στην προσέγγιση «από τα κάτω προς τα πάνω» (bottom up approach), έχουν αναδειχθεί σπουδαία παραδείγματα τουριστικής ανάπτυξης μέσα από καλά σχεδιασμένες ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στην ύπαιθρο.

Οι παρεμβάσεις αγροτικού τουρισμού θα πρέπει να εξυπηρετούν μία προκαθορισμένη στρατηγική ανάπτυξης του τομέα, η οποία θα στηρίζεται στις ανάγκες, τη δυναμική, τις δυνατότητες και τις προοπτικές της κάθε αγροτικής περιοχής, θα σέβεται το φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον και θα χαρακτηρίζεται από υπηρεσίες ποιότητας, ποικιλία ενδιαφερόντων και σωστό

προγραμματισμό συγκεκριμένων διαδρομών και προορισμών. Υπάρχουν, λοιπόν, τεράστιες δυνατότητες για ανάπτυξη του τουρισμού της υπαίθρου αρκεί να υπάρχει σωστός και μακρόπνοος σχεδιασμός.

Όπως γνωρίζετε τα Κράτη Μέλη έχουν ήδη αρχίσει την διαδικασία καταρτισμού των συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου για την νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020. Είμαι βέβαιη, ότι με την επιλογή των κατάλληλων μέτρων και παρεμβάσεων στα πλαίσια των συγχρηματοδοτούμενων αυτών προγραμμάτων, και ειδικότερα των Προγραμμάτων Αγροτικής

Ανάπτυξης, μπορεί να δοθεί η αναγκαία ώθηση για την περαιτέρω ανάπτυξη του αγροτικού τουρισμού συμβάλλοντας στην οικονομική μεγέθυνση, τη βιώσιμη ανάπτυξη και κατ' επέκταση στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες του Συνεδρίου σας.

Ευχαριστώ πολύ.